

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott

§ 86

Remissvar – Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan; med konsekvensutredning

Boverkets diarienummer 2787/2022

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott beslutar, i enlighet med punkt C.15 i delegationsordningen, att överlämna miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens förslag på yttrande över Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan; med konsekvensutredning som miljö- och stadsbyggnadsnämndens svar till Boverket.

Yttrande

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ger följande förslag på yttrande.

Hässelholms kommun ställer sig generellt positiva till en framtida digitaliseringsprocess gällande översiktsplaner och underlag som kan underlätta och vara behjälpliga vid omställningen.

På Boverkets förslag på föreskrifter om översiktsplan; med konsekvensutredning vill Hässelholms kommun lämna synpunkter under följande rubriker:

1 Författningsförslag

I föreskrifterna anger Boverket att översiktsplanen ska vara lägesbestämd. Hässelholms kommun ställer sig kritiska till denna bestämmelse då en översiktsplan även inrymmer mjuka värden, visioner och ställningstaganden som är svåra att lägesbestämma. Vi ser en möjlig risk att bestämmelsen kan medföra att väsentlig information utelämnas och rationaliseras bort vid framtagande av översiktsplaner på grund av detta krav.

Denna bestämmelse riskerar således att försvåra vid framtida arbeten kopplat till översiktsplaner och kommunens möjlighet att förmedla sin viljeinriktning och utvecklingsstrategi på ett tydligt sätt, inte minst gentemot sina invånare.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott

Forts § 86

Under 3 kap. *Identifikation av översiktsplanens innehåll* redovisar Boverket tabeller för hur information som ska framgå av översiktsplanen ska identifieras. Hässelholms kommun har noterat att flertalet av dessa identifikationer och dess beskrivningar är svåra att skilja åt. Genom att tillämpa identifikationerna utifrån dessa beskrivningar i framtida översiktsplaner ser vi svårigheter att sedan tolka informationen och koppla den till framtida detaljplaner. Följaktligen ser vi också en risk med att det kan leda till många avsteg från översiktsplanen vid framtida detaljplaner.

Hässelholms kommun ser därför behov av en större tydlighet vad gäller typologin och beskrivningar för att kunna se användbarheten och nyttan vid tillämpningar för exempelvis fortsatt detaljplanearbetet och lagkrav kopplat till dessa. Vi anser också att man ska se över detaljeringsgraden för dessa benämningar för markanvändning och dess syfte då vår uppfattning är att de delvis blir för detaljerat för vad vi anser bör vara syftet med och inrymmas i en översiktsplan.

2 Inledning

Boverket beskriver här nyttan med digitalisering av en översiktsplan samt den problematisering som de ser med nuvarande läge. Hässelholms kommun vill framhålla att vi ser viss svårighet med att enskilda kommuner ska ta fram översiktsplaner som ska sammanställas till ett regionalt och statligt planeringsunderlag. Detta eftersom det ger utrymme för individuell tolkning och kan ge ett missvisande resultat, inte minst rörande mellankommunala frågor. Även här vill vi belysa svårigheter med att inarbeta och framhålla de mjuka värdena som finns i översiktsplaner. Ansvarsfrågor kopplat till detta måste utredas.

5 Konsekvenser

Under 5.4.1 *Ekonomiska konsekvenser för kommunen* anger Boverket att kostnader för kommunen kommer att variera beroende på hur kommunen idag producerar sin översiktsplan. Hässelholms kommun ser att implementeringen av föreskrifterna kommer få en stor påverkan på små och medelstora kommuner samt deras underleverantörer. Vi ser problematik med att det inledningsvis kommer vara resurskrävande och kostsamt för kommuner att genomföra denna omställning utifrån dessa föreskrifter. Hässelholms kommun motsäger sig även det resonemang som Boverket för under 5.4.2 *Finansieringsprincipen* gällande deras bedömning att ”den kommunala finansieringsprincipen inte är tillämplig för denna författning”.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott

Forts § 86

Hässelholms kommun är av den åsikten att implementeringen av denna författning inte är nödvändig för att kommunerna ska kunna uppfylla de krav som finns på att uppgifter i en översiktsplan ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt som är infört i plan- och byggförordningen (2011:338) som Boverket hänvisar till. Verkställandet av dessa föreskrifter skulle leda till ett tvingande arbetssätt för kommunerna vad gäller den digitala omställningen och bör således inte belasta kommunerna ekonomiskt.

I stycket 5.5 *Allmänheten* menar Boverket på att ett enhetligt system för översiktsplaner är gynnsamt för allmänheten i alla avseenden. Vi i Hässelholms kommun vill framhålla att vi ser att mycket arbete kvarstår innan detta påstående kan ses som realitet. Vår uppfattning är att denna implementering i första hand får betraktas som ett planeringsunderlag för regional och statlig planering. Vilken nytta detta skulle ge för allmänheten kommer avgöras av vilka ekonomiska medel och resurser respektive kommun har för att bygga upp övriga system som kan kopplas till digitala planprocesser.

6 Social hållbarhet

Hässelholms kommun instämmer i resonemanget att digitala översiktsplaner kan bidra till och tillgängliggöra information, men även utgöra en begränsning för vissa målgrupper som exempelvis äldre. Vi vill dock framhålla att det inte är dessa föreskrifter som har en avgörande roll för om och hur man kan söka ut data ”om hur kommunen hanterar olika sociala frågor”. Det är många parametrar och data som ska sammanstråla för att det ska bidra till ett relevant och användbart underlag. Mycket information kopplat till social hållbarhet hanteras idag på en annan detaljeringsnivå också än vad som är brukbart att redovisa i en översiktsplan.

Beskrivning av ärendet

I februari 2023 tog regeringen ett beslut om en ändring i plan – och byggförordningen. Denna ändring innebär att alla översiktsplaner som påbörjas efter den 31 december 2026 ska utformas så att uppgifter i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott

Forts § 86

Boverket har på uppdrag från regeringen tagit fram ett förslag på föreskrifter om översiktsplan; med konsekvensutredning. Föreskrifterna preciserar kraven i 2 kap. 5 c § plan – och byggförordningen (2011:338), PBF. Föreskrifterna är tänkta att stötta kommunerna i hur de ska uppfylla kraven. Föreskrifterna innehåller regler om hur informationen i en digital översiktsplan ska definieras och identifieras.

Boverket har sedan 2020 tillhandahållit en databaslösning för ÖP-modellen till kommunerna. Hässelholms kommun har följt denna databasmodell i den mån vi ansett att det fungerat i samband med framtagning av vårt förslag till översiktsplan 2040. Remissvaret ska ha inkommit till Boverket senast 25 augusti 2023.

Sänt till:
Boverket